

SPERREFRIST

torsdag 15. oktober kl. 12.⁰⁰

REGJERINGENS ERKLÆRING 15. OKTOBER 1981

Regjeringen vil bygge sin politikk på den felles innstilling fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet om Langtidsprogrammet 1982-85, erklæringen av 19. september i år fra disse tre partier, og Høyres program. På dette grunnlag vil den føre en politikk som er fast forankret i de kristne grunnverdier, våre nasjonale og kulturelle tradisjoner og våre demokratiske institusjoner.

De hovedlinjer i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk som alle de større partier i Stortinget har stått sammen om, vil bli ført videre. Hovedmålene vil fortsatt være å bidra til å sikre freden, ivareta nasjonale interesser, medvirke til å bedre de økonomiske og sosiale forholdene i utviklingslandene og styrke samarbeidet mellom verdens nasjoner.

Norge må legge spesiell vekt på et nært samarbeide med sine allierte. Samtidig ønsker Regjeringen å utvikle videre gode forbindelser med Sovjetunionen og andre øst-europeiske land.

Medlemskapet i NATO er grunnlaget for norsk sikkerhet og selvråderett. Regjeringen vil gjennom NATO arbeide for reell avspenning, rustningskontroll og gjensidig nedrustning. Det er særlig viktig å begrense det totale omfang av kjernefysiske våpen og redusere styrkenivået i Europa. Spørsmålet om atomfrie soner kan komme inn som et ledd i samlede forhandlingsløsninger mellom NATO og Warszawa-pakten om reduksjon av atomstyrkene på begge sider.

Forsvaret vil bli styrket med utgangspunkt i innstillingen fra Forsvarskommisjonen. Norges base- og atompolitikk ligger fast. Regjeringen vil bygge videre på de retningslinjer man har fulgt hittil for å sikre Norges muligheter for å få allierte forsterkninger i en eventuell krisesituasjon.

Det vil bli opprettholdt et sterkt norsk engasjement i arbeidet for øket samarbeide mellom rike og fattige land, med sikte på en ny økonomisk verdensorden. Norges arbeid for respekt for menneskerettighetene vil bli ført videre.

Norge må yde minst 1 prosent av brutto nasjonalproduktet i offentlig bistand til utviklingslandene. Også utover denne ramme vil Regjeringen støtte utviklingsfremmende virksomhet fra norsk næringslivs side i u-land. Det vil bli lagt økt vekt på å få den best mulige utviklingseffekt av den norske hjelpen.

Det nordiske samarbeid må utvikles videre. Kontakt- og samarbeidsformer mellom Norge og EF må bygges ut. Norge vil fortsatt delta aktivt i samarbeidet innenfor FN, Europarådet, OECD, GATT og EFTA. Det er særlig viktig å medvirke til å sikre et åpent internasjonalt handelssystem og skipsfartens adgang til å konkurrere om fraktoppdragene. Regjeringen vil arbeide for samordnede internasjonale bestrebelser for å redusere arbeidsløsheten.

Regjeringen legger vekt på en konsekvent håndhevelse av norsk suverenitet på Svalbard og utvikling av norsk forskning- og næringsvirksomhet der.

Det er nødvendig å gjenreise vekstkraften i norsk økonomi for å kunne nå helt sentrale mål for Regjeringens politikk: Å sikre arbeide for alle og å trygge og videreutvikle velferdssamfunnet.

Sentrale oppgaver blir:

- Å bekjempe prisstigningen
- å stimulere konkurransen i næringslivet
- å arbeide for å styrke produktiviteten
- å bringe veksten i de offentlige utgifter under kontroll
- å justere fradragsbeløp og progresjonstrinn for å unngå automatisk skatteskjerpelse
- å redusere den progressive beskatning og de høye marginalskatter

- å endre bedriftsbeskatningen for å styrke næringslivet konkurransevne og motstandskraft
- å skape bedre vilkår for frivillig oppsparing
- å fjerne lovregler og andre bestemmelser som virker hindrende på initiativ og innsats.

Regjeringen vil som hovedregel bygge på at de enkelte bedrifter innenfor gitte rammebetingelser skal kunne stå på egne ben. De selektive støttetiltak bør bli gradvis bygget ned og erstattet med generelle tiltak.

Små og mellomstore bedrifter spiller en avgjørende rolle i norsk næringsliv og må derfor sikres gode arbeidsvilkår. Regjeringen ser det som viktig at samfunnet markerer en positiv holdning til produksjon og omsetning av varer og tjenester, slik at optimisme, tiltakslust og nyskapning stimuleres. Et vekstkraftig og allsidig næringsliv er en forutsetning for å kunne oppfylle de overordnede samfunnsmessige mål, særlig arbeide for alle, trygging av velferdssamfunnet, bevaring av bosettingsmønsteret, og en tilfredsstillende beredskap.

De distriktpolitiske hensyn vil bli bygget inn i den praktiske politikk, slik at de samlede virkemidler bidrar til en harmonisk utvikling av samfunnet.

Landbruksnæringen er av stor betydning for selvforsyningen av matvarer og for å opprettholde bosettingen i alle deler av landet. Landbruket må sikres sosial og økonomisk likestilling.

Gjennom avtaler med andre land, nasjonale reguleringstiltak og bedre kontroll med fisket i de norske soner vil Regjeringen arbeide for å sikre fiskerinæringens ressursgrunnlag. Støtten til fiskerinæringen vil bli utformet slik at den bidrar til å styrke næringens lønnsomhet og konkurransevne.

Rimelige transportutgifter er av avgjørende betydning for bosettingen, næringslivet og levestandarden. Samferdselspolitikken må derfor legge avgjørende vekt på å bidra til å

gjøre transportarbeidet mer effektivt, og derved legge grunnlag for rimelige samferdselsutgifter.

Norske myndigheter skal ha full styring og kontroll med virksomheten på den norske kontinentalsokkel. Regjeringen vil revidere oljepolitikken, for å unngå unødig sentralisering og maktkonsentrasjon. Dette krever styrkelse av Oljedirektoratets stilling, en ny vurdering av Statoils rolle, og bedre adgang for andre norske selskaper til å delta i oljevirkosomheten. Det er Regjeringens forutsetning at Statoil fortsatt skal spille en sentral rolle i den forretningsmessige del av oljevirkosomheten, og de samlede inntekter for Staten skal ikke reduseres.

Regjeringen vil utrede og etterprøve de erfaringer som er gjort hittil med oljevirkosomheten, med sikte på å komme frem til et bedre grunnlag for fastsettelse av utvinningsstrategi og utvinningstempo, sett i forhold til riktig bruk av ressursene, utnyttelse av norsk arbeidslivs evne til å delta i videre utbygging uten skade for andre formål, og muligheter og problemer ved ulik bruk av oljeinntektene.

Samfunnets økonomiske problemer begrenser mulighetene for å løse økonomiske vanskeligheter i fylker og kommuner ved økte overføringen fra Staten. Lover og regler som innskrenker kommuners og fylkers handlefrihet vil derfor bli gjennomgått, med sikte på å lette kommunenes og fylkenes arbeide for å begrense veksten i deres utgifter.

Det er viktig å spre beslutningsmyndighet og initiativrett og motarbeide alle former for maktkonsentrasjon. Den personlige frihet som er folkestyrets grunnlag forutsetter maktspredning for å bevares og styrke Medinnflytelse, likeverd, sosial og materiell trygghet, utdanning og eiendom for alle er sentrale mål for Regjeringen.

Innvandrerne må sikres levekår på lik linje med andre.

Regjeringen vil gjennomgå lovverket med sikte på forenkling, og avskaffelse av unødvendige offentlige reguleringer, restriksjoner og inngrep.

Ordningen med offentlig oppnevnt flertall i forretningsbankenes styrende organer vil bli foreslått erstattet med et flertall for eierne, større representasjon for de ansatte, og mindre offentlig representasjon.

Regjeringen vil støtte videre utvikling av demokrati og samarbeid på arbeidsplassene, uten å forrykke balansen mellom representanter for eierne og de ansatte i bedriftenes styrende organer. Det vil ikke bli fremmet lovforslag om ytterligere offentlig representasjon i private bedrifter. Arbeidet med å utrede demokrati i arbeidslivet vil bli ført videre, med særlig vekt på å styrke den enkeltes medbestemmelse i egen arbeidssituasjon.

Regjeringen vil søke et best mulig samarbeide med organisasjonene i arbeids- og næringslivet, og vil innby partene til drøftelse om formene for dette samarbeide.

Regjeringen vil fortsette arbeidet for likestilling mellom kvinner og menn med sikte på reell valgfrihet for alle. Holdningsendringer og praktiske reformer må gjøre det mulig å fordele ansvar, plikter og rettigheter i hjem, arbeids- og samfunnsliv likt mellom kvinner og menn.

Mange grunnleggende menneskelige behov kan best ivaretas i familien. Hjemmet er det viktigste sted hvor barn kan få den trygghet og tilhørighet som betyr så meget for at de skal utvikle seg til harmoniske og ansvarsbevisste mennesker. Det er derfor en helt sentral oppgave å styrke barnefamilienes stilling. Regjeringen vil arbeide for å styrke ekteskapet som samlivsform. Lovgivningen må også omfatte nødvendige rettsregler om andre samlivsformer.

Det vil bli fremlagt en Stortingsmelding der en drøfter erfaringer med den gjeldende Lov om svangerskapsavbrudd og forslag om lovendringer og andre tiltak for å redusere antallet svangerskapsavbrytelser.

Regjeringens mål i boligpolitikken er at alle skal kunne skaffe seg en bolig til en pris man kan makte. Boliglovgivningen vil bli gjennomgått med sikte på å fjerne unødige reguleringer. Husbanken og Landbruksbanken vil fortsatt spille en sentral rolle i boligfinansieringen. Også privat boligfinansiering er nødvendig for å løse oppgavene. Det må holdes et høyt tempo i boligbyggingen. Boligsparing vil bli stimulert. Regjeringen vil arbeide for en klarere prioritering av boligsubsidier til fordel for de svakest stilte på boligmarkedet.

Regjeringen ser det som meget viktig at samisk språk, tradisjon og andre kulturelle og næringsmessige særtrekk blir bevart. Samenes rettigheter til jord- og vannressursene i de tradisjonelle reindriftsområder vil bli avklart.

Det er en sentral oppgave å sørge for at samfunnets ressurser blir forvaltet med ansvar og slik at det naturlige miljø blir vernet. Arbeidet med å hindre forurensninger vil bli gitt høy prioritet. Norge må delta aktivt i internasjonalt samarbeide med sikte på å løse felles miljøproblemer, som også truer vår egen natur.

Regjeringen vil arbeide for å sikre trygghet for alle, gi tilstrekkelig hjelp til nødstedte og sikre like muligheter for tilfredsstillende sosial og medisinsk hjelp.

Arbeidet med de funksjonshemmedes levekår skal sikte mot full deltagelse i samfunnslivet. Innsatsen i eldreomsorgen og overføringen av midler til minstepensjonister skal fortsatt gis høy prioritet. Forholdene skal legges til rette for at omsorg og behandling i større grad kan finne sted utenom institusjonene.

Det frivillige ungdomsarbeidet og andre hjelpeorganisasjoners arbeid skal stimuleres. Det skal legges vekt på å fremme forebyggende helsearbeid.

Det vil bli fremmet nytt forslag til lov om primærhelsetjenesten. Loven skal gi mulighet for fleksible ordninger som tar hensyn til lokale forhold og gir rom for både offentlige og private helsetjenester. Adgang til fritt legevalg vil bli opprettholdt.

Misbruk av rusmidler er et uhyre alvorlig samfunnsproblem. Det må settes iverk et bredt anlagt aksjonsprogram med såvel kortsiktige som langsiktige virkemidler for å motvirke misbruk av rusmidler. Arbeidet med å hindre innførsel og omsetning av narkotika vil bli intensivert. Behandlings-tilbudet til unge narkomane må styrkes. Spørsmålet om tvangstiltak ved behandling av disse vil bli vurdert.

Regjeringen mener at det for tiden ikke er økonomisk grunnlag for å benytte den fullmakt som Kongen i statsråd har fått til å forlenge ferien. En eventuell forlengelse av ferien bør avgjøres av Stortinget, ikke av Regjeringen.

Regjeringen vil følge opp Stortingets behandling av forholdet mellom Staten og Kirken, med sikte på å gi Den norske Kirke større selvstendighet. Kirkelige og andre kristne organisasjoner vil få støtte til sitt sosiale og kulturelle arbeide på linje med andre organisasjoner og institusjoner.

Det offentlige har et særlig ansvar for å verne om kulturarven, støtte det skapende kunst- og kulturliv og stimulere kulturformidlingen over hele landet. Det er en viktig oppgave å gi de nasjonale institusjoner i kunst- og kulturliv tilfredsstillende arbeidsforhold.

Regjeringen vil sette igang arbeidet med å åpne adgang for organisasjoner og institusjoner som er dannet for dette formål til å lage og formidle kringkastingsprogrammer, herunder nærradio og lokalt kabelfjernsyn. Regjeringen vil fremme forslag om de lovendringer dette forutsetter, herunder opphevelse av NRKs enerett.

Regjeringen vil legge vekt på en samordnet ungdomspolitik, som motvirker at unge isoleres fra samfunnet forøvrig, og stimulerer den enkelte til ansvar og egeninnsats. Idrettsbevegelsen og det frivillige ungdomsarbeidet vil få voksende betydning i dette arbeidet.

Skolen skal bidra til å fremme bærende verdier i vårt samfunn: de kristne grunnverdier, toleranse og åndsfrihet. Den enkelte må så langt som mulig kunne få en utdanning i overensstemmelse med egne evner, interesser og forutsetninger. Regjeringen vil arbeide for å skape bedre balanse mellom faglige mål og sosiale og miljømessige oppgaver både i grunnskolen og videregående skoler. Utbyggingen av de videregående skoler må fortsette med sikte på å gi opplæringstilbud til alle som ønsker å gå videre etter fullført grunnskole.

Regjeringen vil beholde karakterer og eksamen. Inntaksreglene i videregående skole må legge hovedvekten på elevenes faglige forutsetninger og deres egeninnsats for å kvalifisere seg til den ønskede studieretning.

Universiteter, høyskoler og forskning må styrkes i takt med samfunnets økonomiske muligheter. Avgjørende vekt legges på kravene til kvalitet og høy faglig standard. Generell adgang til studier basert bare på alder og yrkeserfaring avvises.

Private skoler må sikres tilfredsstillende økonomiske vilkår og stor grad av selvstendig avgjørelsesmyndighet.

Regjeringen mener at en deling av Kirke- og undervisningsdepartementet er nødvendig for å sikre en tilfredsstillende løsning av de foreliggende oppgaver innenfor kulturliv, utdanning, forskning og Den norske Kirke.

Den svake utvikling i norsk produksjon, utsiktene til vanskeligheter for norsk produksjonsliv også i den kommende tid og

varslene om svikt i oljeinntektene, setter forholdsvis trange grenser for hvor raskt man kan gå frem med reformer som betyr økte offentlige utgifter. Man må skape økt produksjon før man kan bruke resultatene av den. Det vil derfor kreves et plånmessig arbeide gjennom lengre tid for å nå målene i denne erklæring. Regjeringen vil søke et saklig samarbeide med hele Stortinget om en aktiv og fremtidsrettet politikk til gagn for hele folket.